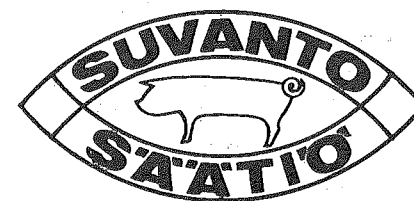

SUVANNON SEUTU

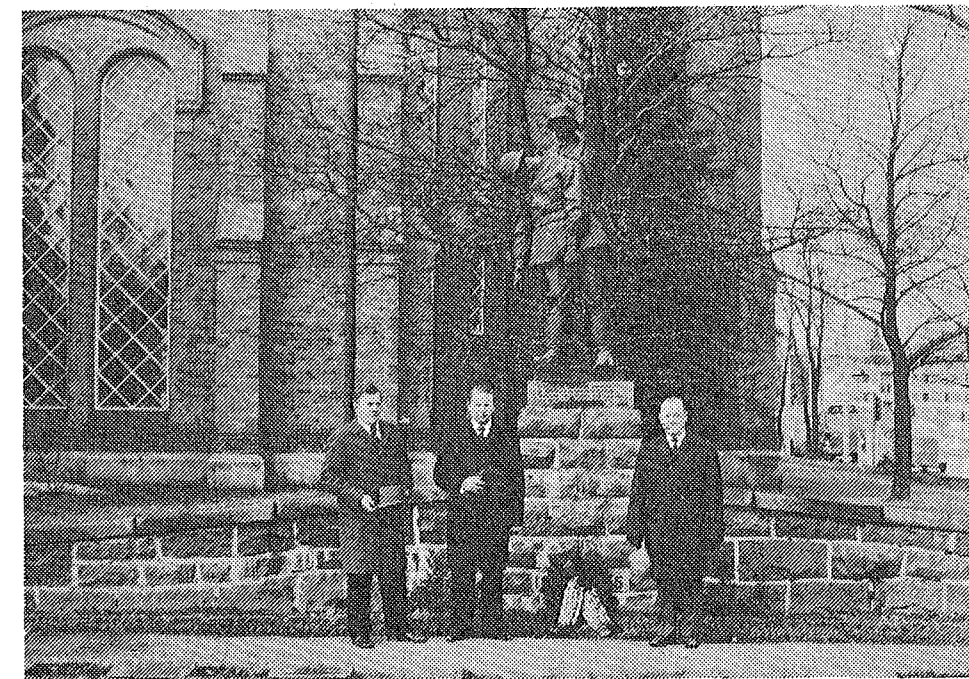

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

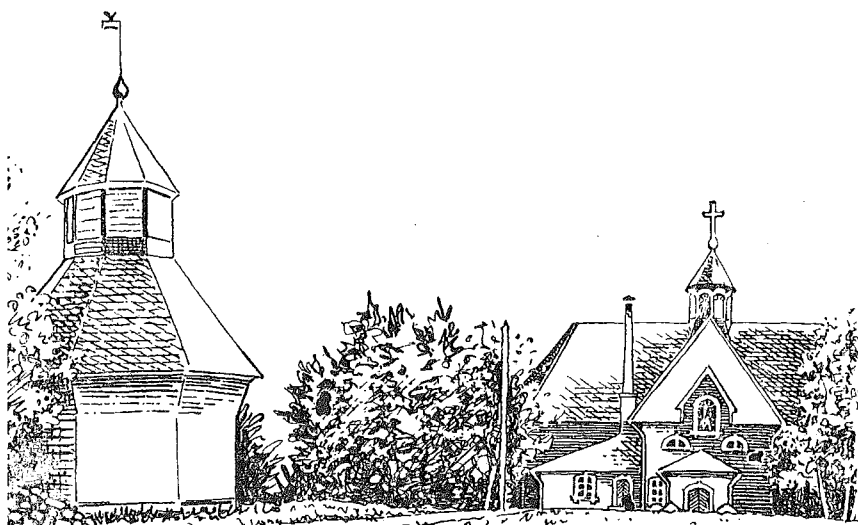

N:o 1 1975

HELMIKUU

Sakkolalaiset sotainvalidit Hannes Lemmetti, Martti Karonen ja Aarne Naskali kunniakäynnillä Messukylän sankarihaudalla.

Tapulin varjossa

Hiljaisuuden mietteitä

"Älkää eksykö, Jumala ei salli itseensä pilkata, sillä mitä ihmisen kylvää, sitä hän myös niittää."

Paaval. Galattal. 6:17

Edellä oleva ilmoittaa meille yhden elämän suurimmista totuuksista — Jumalan ihmiskunnalle jo aikojen alussa asettaman luonnon lain, jonka alaisuuteen kaikkinaisen elämä ja sen olemus on sidottu. Suuret viisaat kutsuvat tätä "syyn ja seurauksen laiksi." Kansainvälisesti kaikilla maailman kielillä tätä "Karman" laiksi. Karma on munaisten pyhimysten, "sankriitin" kielestä otettu sana, tarkoittaa toimintaa. Meidän pyhässä raamatussamme pitkin matkaa kaikkialla on tästä viittauksia, lukemattomia teoksia on tästä asiasta kirjoitettu ja melkein kaikissa maailman suurissa uskonnoissa on tätä asiaa ihmisille opetettu ja mieliin teroitettu. Tämä on laki hyvästä ja pahasta, totuudesta ja vääryydestä ja niiden keskinäis-

tä tasapainosta. Tämän lain kautta Jumala rakkaudessaan, hyvydessään ja totuudessaan hallitsee tätä maapallon elämää, hänen hallintansa alla on maailmankaikkeuden äärettömyyden olemus. Tämä "Karman" laki kaikissa kohdissaan toimii erehtymättömästi, totuuden ja oikeuden mukaisesti. Maallinen oikeus tuomitsee ja rankaisee tehdyn vääryyden ja rikoksen asettamiensa lakiansa mukaan ja pidämme sitä yhteiskuntamme turvallisuuden ja oikeudenmukaisuuden kannalta tarpeellisenä ja asiaankuuluvana.

Usealla meillä on sellainen käsitys ja ymmärtämys, että jos me vääryyttä ja pahaa olemme tehneet ja maallinen oikeus ei meitä ole kiinni saanut, on asia sillä autettu, ei meille itsellemme nyt mitään seurauksia tule. Juuri tätä tietämättömyytemme väärinkäsitystä ovatkin kaikkina maailman aikoina viisaat Jumalan miehet ja kansojen opettajat yrittäneet alaisilleen kanssaihmisilleen opettaa

ja valaista. Heidän opetustensa pääkohteita ovat: Kaikilla ihmisten teoilla, yksi ajatuksillakin on vastaavanlaiset seurauksensa. Hyvällä on hyvät ja pahalla huonot seuraukset. Koko elämän onnemme ja menestyksemme riippuu juuri siitä, kuinka elämme. He opettavat, yrittä ihminen kaikella voimallasi ja tahdollasi kasvaa ja tulla hyväksi ihmiseksi, elä hyvyiden ja pyhyiden palveluksessa. Yritä täyttää kaikkien voimiesi mukaan Jumalan tahtoa ja näin tehden Jumalan tahdon voima sinussa kasvaa ja seurauksena sinulla tulee olemaan onnellinen ja menestyksellinen tämä maallinen elämä ja lopullisesti, IANKAIK-

KINEN ELÄMÄ. Vapahtajamme Jeesus on itse sanonut: "Teidän palkkanne on suuri taivaissa."

Kuinka paljon meitä onnettomia, kovaosaisia, kärsiviä ihmisiä elääkään täällä maailmassa. Salomonin saarn. 8:16 sanotaan: "Ihmistä raskaasti painaa hänen pahuutensa." Salom. sananl. 17:13 sanotaan: "Joka hyvän pahalla palkitsee, sen kodista ei onnettomuus väisty." Yleisesti kovaosaisista ihmisistä mainittaissa sanotaan: "Jumalan rangaistus on heidän päällensä." Totuudenmukaisesti Jumala ei rankaise ketään, mutta ihminen rikkoessaan Jumalan asettamia pyhiä lakeja, rankaisee itse itseensä.

Muistakaamme aina: "Herran pelko on viisauden alku ja pyhimmän tunteminen on ymmärrystä." Sananl. 9:10.

"Ja sinun Herra on armo, sillä sinä maksat kullekin hänen tekonsa mukaan." Psalmi 62:13.

L. A.

UKKI KERTO

NUORUUDEN AIKA PASTORIN KYSYMYS

Rippikoulussa olessani selitti pastori meille koulupojille rukousta ja sen merkitystä. Opin silloin, että rukous on "sydämen puhetta Jumalan kanssa" tapahtui se missä tahansa, milloin tahansa, ääneen, kuiskaten tai vain ajatuksissa. Puheensa lopussa hän sitten kysyi: — Ketkä teistä ovat rukoukset? — Mistä lienee johtunut, mutta vain kolme kättä kohosi, joukossa omani. Muistan vain kuinka mielessäni välähtivät Jeesuksen sanat: — Hänet, joka tunnustaa minut ihmisten edessä, hänet minä tunnustan Jumalan edessä. Se oli voima, joka nostatti käteni. Sama rukouksen tarve on seurannut minua koko elinaikani. Olen myös saanut tuntea Jumalan kuulleen rukoukseni ja varjelleen minua tuhansista vaaroista niin rauhan kuin sodankin aikana.

Yrjö Tenkanen

PAST. VIKMANIN SAARNA-SÄKEET

Olin ahkera käymään kirkossa silloin Sakkolassa, siksi minulle jäivät hyvin mieleen nämä pastoriin lausumat säkeistöt, jotka hän lausui joka kerta kun nousi saarnatuoliin. Muistaako Ala-Tenkasen Rauha nämä säkeet:

Oi terve Herran huoneelle, mis yhtyy Herran kansa ja kallis Sana Totuuden soi puhtaudessaansa. Tääl lapset Herran juhla on, jonk rinnalla on arvoton maan riemut kokonansa.

Tääl ilo riemu annetaan ja valo Jumalalta. Me tänne niinkuin satamaan riennämme myrskyn alta. Kun riehui riidat maailman tääl

ympäröi meit Jumalan suloinen hengen valta.

Oi huone missä murhe saa iloa hetken verran. Oi pysyittä jok avajaa, vie tykö Taivaan Herran. Tääl aina totuus soikohon. Se vievä taivaaseen meit on, kuin isäin se vei kerran.

*Aino Hankavuori
(Tervonen)*

Yksin

*Mitä ihminen itket kun yksin jätät,
vai rauhaako pelkääit juuri?
Nuo helskyvät äänet kun poissa on.
Niin — tätä itken,
on kaipaus suuri.*

*Kauneinta maailman on
lapsuus tuo.*

*Sen tuntee jok' ihminen.
Aina mä kaipaan lasteni luo
ajatuksin ja katsehin.*

*Kun matkalle saatoin lähtemään,
minä huokasin puoleen Herran.
Auta Jumala lapseni kestäämään
saata täyteen mittahan kerran.*

Saima Äikäs

Jumalan puisto

Jumalan puistoon saapui talven tuuli. Kummot verhosi vaippa valkoinen. Puiston viime lehtien lennon kuuli syksyn kukka, kuihtunut, viluinen.

Loisti kesällä puiston kukkameri niinkuin elämä, värein hehkuvän. Hautaa hoiti, kukkia kostutteli puiston kulkija mielin kaihoisin.

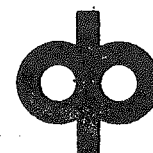
Tänne askelin lyijynraskain kantain toivat ystävän mailta elävään. — Puiston lintu lauloi lohtua antain: Jatkuu elämä, katso ylöspäin!

Ihmisen kaipuun kappelin kuuset näki. Vaot kyynelten jääneet kasvoihin. Kappelin luona kulki saattoväki silmin itkusta kipein, suruisin.

Jumalan puisto — tänään talven harmaa, elämän liekin kätkee mullassaan. — Lupausta ikielosta on varmaa, kuoleman valta murtuu ajallaan.

ELSA TUOKKO

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoit- taessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

TALVEN TUNTUA

On vanha vuosi vaipunut meneisyyden kuiluun. Uusi vuosi tarttunut on uuteen onnen huiluun.

Lunta meille luvattiin ja sitä myöskin saatiin. Niinkuin karhut pesissään talven aika maattiin.

Lumivallit luotu on joka talon pihaan. Lunta saatiin niskahan ja myöskin nutun hihaan.

Lapset laittoi lumiukon ikkunamme alle. Se koristettiin luudalla ja nimekseen sai Kalle.

Ei tässä surra kannata vaan päälle kuiva nuttu. Kuivat sukat jalkahan ja suuhun kuuma huttu.

Kauppiaat ne kaipailevat ostajia puotiin. Vahingon he kärsivät, kun lunta meille suotiin.

Mitä kukkasipulit lumen alla haastaa? jo oisko aika herätä lumen alta maasta?

Talven valta loppuu myös ja pian sulaa lumi. On kevät päivät edessä tulossa on suvi.

Ehkä kesän tultua osaamme arvon antaa. Lämmitellä laiskasti ja kesän kuumat kantaa.

Eihän ihmispoloisen oo koskaan hyvä olla. Jos kuinka yhteen laskettais jää tulokseksi nolla.

Hilma Alho

Tuloksekasta yhteen hiileen puhaltamista

Rouva Maire Arve o.s. Vulli (Matti Vullin tytär) on kotoisin Sakkolan Röykkylän kylästä ja kasvattanut näin komean kuusipäisen sisarusparven. Maire on töissä Paimion sairaalassa sairaala-apulaisena, perheen isä kuoli jo useita vuosia sitten. Yhteen hiileen on tämä perhe totisesti puhaltanut, sillä kaikki kuusi lasta ovat löytäneet oman paikkansa elämässä. Heikki on maanviljelysteknikko, Ilkka valmistuu tämän vuoden lopulla hammaslääkäriksi, Hannu on hum.kandi ja auskultoi parhailaan Turun normaalilyseossa. Hän valmistuu tänä keväänä pääaineenaan historia. Marja on sihteeri ja aviossa Saksassa, Anna-Liisa aloitti viime syksynä opinnot hammaslääketieteellisessä tiedekunnassa. Ulla-Maijan päämääränä on valmistua peruskoulun opettajaksi ja hän on aloittanut opiskelunsa kasvatusopillisessa tiedekunnassa. Maire-äiti asuu omakotitalossaan Paimiossa ja hänen luokseen lapset kokoontuvat aina, kun opinnoiltaan ehtivät. Kuvan on lähettänyt Mairen täti Ida Vulli

Itsenäisyyspäivän ansioristit ja mitalit

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunta: I luokan mitali kultaristein postimiesten esimies Veikko Karvonen Turusta. Entinen kotikylä Sakkolan Petäjäjärvi.

Suomen Leijonan ritarikunta: Asnoristi sähkötekniikko Yrjö Raaska Vesilahti. Entinen kotikylä Sakkolan Petäjäjärvi.

Ansioristi kunnallissihteeri Veikko Juvonen Kalvola. Entinen kotikunta Vuoksela.

Kertomus Karholasta

(Jatkokertomus)

Mie uon sellane jästikkä jukuri-pää, sellane vastaranna kiiski: Ko melkei jokkaises Suvanno seuvus on ohje jot laittakaa meil sellasii lyhvii ja nasevii kirjoituksii, ni miul on rohkeutta lähettää "toimitusherroil" tarjous ja ehottaa heti kuus-osasta jatkokertomusta. (Toimitus-herra on asialle myönteinen). Miul män jo täs kohas ensimmäise-kerra pasmat sekasi. Mie kysyi vaimoltai: — Kirjoitak mie jokkaise elämäst eriksei, vai yhes kaik? Hän hämäläisenä, ihme kyllä, vastasi oitis: — Jos eivät heitä sinun tekelettäsi suoralta kädeltä paperikoriin. Karjalaiset ovat niin viisasta väkeä, että he osaa-vat lukea kirjoitat sinä kuinka vaan. — Mie en osant tähä sannuo muuta ko: Kiitos!

Minä käytä tässä kertomuksesani vain nimityksiä äiti, isä, tytär ja vävynkokelas. Tämä perhe asui Sakkolassa Karholan kylässä. Peltoa heillä oli viljeltävänä 6 ha:n paikkeilla, metsää puolta enemmän. Eläimiä oli kolme lehmää, hevonen, "putrikka" ja joka vuosi syöttälässika.

Jospa kertoisin ensin äidistä. Hän oli tuotu naapuripitäjästä ja oli tosiuskovainen, mutta kun käytti meitä kirkossa, niin ei siitä tahtonut tulla mitään, sillä kaikki tuntui hänestä niin oudolta. Yksin kirkon penkkikin aina kylmältä ja saarna tuntui menevän ohi korvien. Mutta hän jatkoi käyntejään. Kun syntyi esikoinen joka pian alkoi juosta lipitellä äidin perästä kirkkoon, niin jo muuttui ääni kellossa. He oikein yhdessä odottivat sunnuntaita, että pääsivät pyhäköön kuuntelemaan Herran sanaa ja veisaamaan virttä Herran kunniaksi. Äidin rukouksena oli, että

lapsensa kasvaisi ja varttuisi uskossa ja Herran nuhteessa.

Isä asusteli mieluummin piha-piirissä. Ei tuntenut olevansa kirkon kipeä, eikä pappien vaivainen. Oli sellainen hissuttelija, mutta luonteeltaan silti äksy. Hän oli kova raittiusaatteen mies. Ei tarvinnut kauan haastella, kun juttu aina meni raittiusasioihin. Minulekin tyrkytti raittiuskorttia, mutta minä sanoin: — Mitä minä sillä teen, kun olen muutenkin ihan raittis? — Hän vastasi: — Se olisi aina mukana muistuttamassa ettet ottaisi sitä ensimmäistä ryyppyä. Minä jatkoin tähän: Muistan erään ikävän tapahtuman teidän raittiuskokouksestanne kansakoululla. Sinne tuli yksi "juoppo" kuuntelemaan kokouksen kulkua ja löytääkseen itselleen avun. Te ette uskaltaneet aloittaa koko kokousta ennenkuin tämä "juoppo" oli

poistettu. (Isä alkoi taas tillitellä). Minä poloinen poika uskalsin ehdottaa: Pitäkää "juupoille" va-listustilaisuuksia! Tästä hän vuorostaan suuttua napsahti, ettei vastannut pitkiin aikoihin, kun tein hänelle hyvää päivää.

Kun tytär oli toukokuun lopulla saanut kansakoulusta päästötodistuksen, niin seuraavana aamuna jo äiti herätti tyttärtä paimenen tehtäviin. Lehmät kävivät "väljämetsällä" ja oli tapana, että paimen seuraili lehmiä muutaman päivän aamusta iltaan. Heidän lehmät kävivät laitumella Vieruan ja Portsuon metsissä, mutta poikkesivat myös Suomojan notkoon, jossa keväällä oli ruohoa yllin kyllin syötäväksi. Täällä oli paimenella aikaa kierrellä ja katsella maastoa. Kuinka ollakkaan hän huomasi paikan, joka oli pieni saareke leppäpuskien ympäröimänä.

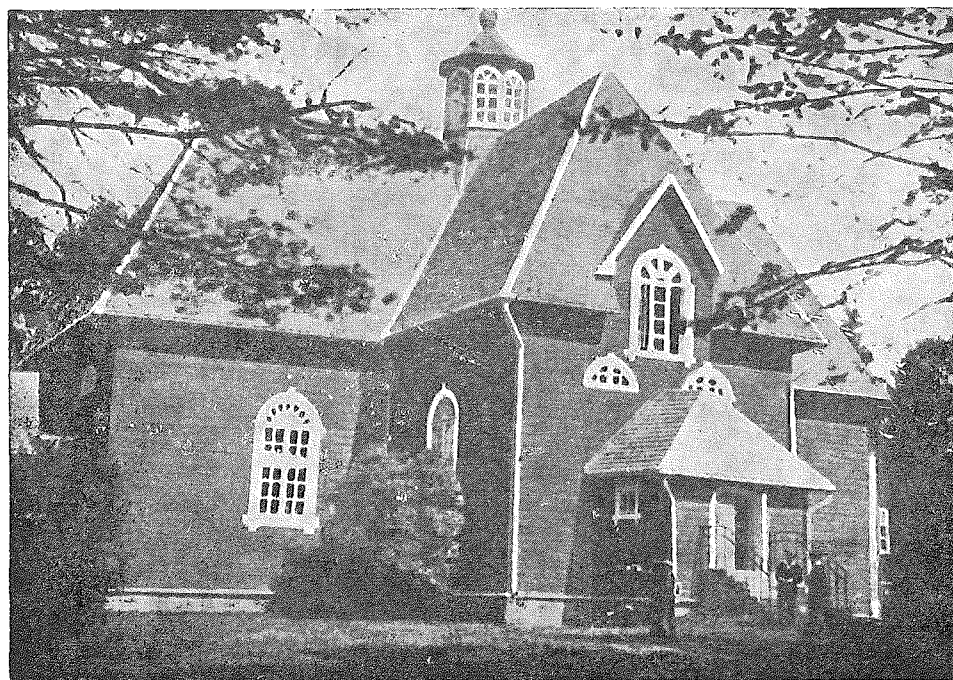
Kun hän meni saarekkeelle ja katsoi ylös kirkkaalle taivaalle, välähti hänen mielessään ajatus: — Jos minulle elämässäni tulee niitä vaikeita asioita, niin tänne minä tulen niistä Sinulle Jumalani kertomaan ja uutta voimaa saamaan. Tässä on minun rukousmajani.

Aika kului, vuodet vaihtui, että tytär oli jo täyttänyt 22 vuotta. Oli sunnuntai kevät-"rospuutto" parhaimmillaan. Äiti ja tytär palasivat kirkosta ja juotuaan kirkkukahvit meni äiti levolle, kunnes alkoivat ilta-askareet navetassa. Jonkin aikaa navetalla touhuttuaan alkoi äiti valittaa: Minulla on niin pahan olon tunne, jatka sinä, minä menen tupaan lepäämään. Tultuaan tupaan piteli hän sydänalaansa ja sanoi isälle: Pistä muutama tippa kanferttia sokeripalan päälle ja tuo minulle. Menen

ASA-Cordes
Ulkomitoiltaan markkinoiden pienin 4 kg täysautomaattinen pesukone. Vain 64x55x43 cm. Ruostumatonta terästä. Pesurumpu itse irroitettavissa. Vapaavaihtaiset ja kiinteät ohjelmat.

kairimo
KODIN TAVARATALO

Lempäälä, puh. 74 402

He oikein yhdessä odottivat sunnuntaita, että pääsivät pyhäkköön kuuntelemaan Herran sanaa.

heti sänkyyn. — Illalla nousi kova kuume, joka ei laskenut vielä maanantai-aamunakaan. Kutsuttiin lääkäri, joka suoritti tutkimukset ja määräsi lääkkeit. Siinä porstuvassa lääkäriä hyvästellesään kysäisi isä: — Kuinka vakavasta sairaudesta on kysymys? Lääkäri vastasi: — Hänellä on elinpäiviä noin viikon verran, mutta lisäsi heti perään: Hakekaa lääkkeit ja noudattakaa määrättyjä ohjeita. Ne lievittivät hänen tuskiaan, mutta eivät paranna.

Isä ei puhunut tyttärelleen lääkärin lausunnosta, yritti vain olla työn touhussa ulkona että sisällä. Mikään työ ei tuntunut maittavan, aina vain ajatuksissa takoi: Se ei voiolla totta mitä lääkäri sanoi, taikka mitä sitten tuleman pitää jos elämänkumppanini otetaan pois?

Viikko oli vierähtänyt, maanantai-illan askareet tehtyään laitto tyttär iltasta pöytään ja alkoi syöntitouhunsu. Kamarista kuului kuiskauksia: Isä, isä. Isä riensi kamariin, veti oven perässään kiinni.

Tytär ihmetteli: — Mitä oikein tapahtuu, kun isä vain viipyy ja viipyy, eikä ovi avaudu. Vihdoin ja viimein ovi avautuu. Isä itkee, eikä saa mitään sanotuksi vain viittaa kamariin päin: Mene. Tyttären päästyä äitinsä vuoteen viereen, kuiskaa äiti: Ennenkuin sinua siunaan tahtoisin pyytää anteeksi, kun olen joskus puhunut siitä uskovaisesta ja hiljaisesta pojasta elämänkumppaniksi sinulle. Olen huomannut, että sinä olet iskenyt silmäsi toiseen poikaan. Jos hän on sinulle luotu ja suotu niin saat itse päättää tästä tärkeästä asiasta. Äiti antoi vielä monia neuvoja ja opetuksia tyttärelleen ohjeeksi elämänsä taipaleelle. Muista, yksi on aina varma ja luotettava, Jeesus. Hänen puoleensa voit kääntyä hyvinä että pahoina päivinä. Siu-

nattuaan tyttärensä pyysi hän: Avaa ikkuna ja mene jatkamaan syömistäsi. Ei ruoka maistanut isälle eikä tyttärelle. Silloin kuului kamarista voihkaisu ja mentyään kamariin voivat vain todeta, että äidin kohdalta on maallinen vaelus päättynyt.

Kuinka kovasti tämä koskikaan heihin. Tyttär lausui ajatuksensa: Mitä me olemme niin pahaa tehneet, että Jumala näin kovaotteesti meitä kohtelee, kun otti meiltä äidin pois?

Ei ollut suuren suuri se sukulaisten ja naapureitten joukko, jotka olivat saattamassa äitiä hänen viimeiseen leposijaansa.

j a t k u u

NIEMELÄN VALOKOPIOLAITOS

HÄMEENLINNA — PUHELIN 24 522

Kertomus maratonhiihtäjän matkasta

Paljon on kirjoitettu Suvannon Seudun sivuilla urheilusta ja urheilijoista, mutta nyt on jälleen tullut eräs "urheilija" kuvaan, josta haluaisin kertoa muutamalla rivillä.

Ylä-Suvannon nuorisoseura toimi Haitermaan kylässä, niinkuin suurin osa tämän lehden lukijoista tietääkin. Seuralla oli rakennettu oma talokin, jossa seura toimi. Tämän talon sisäseinällä oli kiinnitettynä lasiovinen kaappi, jossa seura säilytti voittamiaan palkintoja.

Seuralla oli paljon hyviä urheilijoita, joten palkintojakin keri mainittuun kaappiin runsaasti ja näistä eräs oli juuri tuo maratonhiihtäjä, josta pitikin kertoa.

Tämä palkinto, joka oli kello ja kellon päällä hiihtäjä, oli kiertopalkinto Vuoksen Nuorisoseurapiirin hiihtokilpailuista ja tämän olivat Ylä-Suvannon nuorisoseuran hiihtäjät voittaneet vuonna 1924.

Tämän palkinnon hiihtäjistä on elossa enää Arvi Kuisma.

Kun talvisota alkoi ja kylän asukkaat joutuivat jättämään kylän jäi tuo hiihtäjä monen muun arvokkaan palkinnon kanssa seinällä olevaan kaappiin lasiovien taakse.

Täällä alkoi tuon maratonhiihtäjän pitkä matka, samoin kuin kylän asukkaitten evakkotaival.

Kyläläiset saivat ottaa mukansa vain sen minkä jakoivat kantaa, samoin sai maratonhiihtäjä seurakseen kaksi pokaalia, jotka olivat samassa kaapissa.

Toinen näistä pokaaleista oli suojeluskunnan joukkueiden välisestä kilpailusta. Tästä pokaalista ei löytynyt numeroita eikä vuosilukuja, mutta oletetaan sen olevan myöskin 20-luvulta. Toinen pokaali, joka oli ensimmäinen palkinto juoksusta, oli voitettu Vilak-

kalan nuorisoseuran järjestämässä kilpailuissa 17. 9. 1922. Tämä palkinto oli myös joukkuekilpailusta ja voittaneessa joukkueessa olivat juoksemassa Eino ja Eemil Kuisma, Eemil ja Salamon Nas-kali.

Tämän hiihtäjän ja pokaalit oli eräs Pohjanmaan mies ottanut talteen ja vienyt mukanaan Pohjanmaalle, tarkemmin sanoen Kauhajoelle. Täältä hän nyt 32 vuoden jälkeen ilmoitti, että hänellä oli hallussaan nuo kolme palkintoa, jotka hän oli tuonut mukanaan Kauhajoelle ja jotka hän nyt olisi halukas luovuttamaan pois.

Kun sain tuon ilmoituksen otin yhteyttä Lempäälässä asuviin edellä mainitsemiini urheilijoihin, jotka silloin vielä olivat elossa ja keskustelimme niiden palkintojen kohtalosta ja päätimme kirjoittaa asianomaiselle herralle ja pyytää palauttamaan ne Lempäälään. Tehdävä jäi allekirjoittaneen tehtäväksi.

Tein työtä uskottua ja kirjoitin

Matti Kuuppo ja Eemil Kuisma ovat saavuttaneet voittopalkinnon.

kirjelmän Pohjanmaan miehelle, jossa pyysin häntä palauttamaan palkinnot. Näin hän tekikin, ihmetellen samalla kuinka nopeasti me olimme hoitaneet asian edelleen, ettei kulunut 32 vuotta, niin kuin häneltä oli kulunut.

Kaikkien joiden kanssa olen keskustelussa tästä asiasta, olivat sitä mieltä, että kyllä ne palkinnot paremmin tänne kuuluvat kuin Pohjanmaalle.

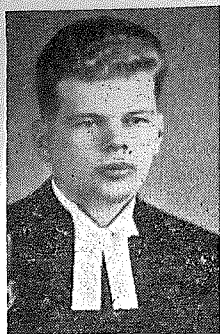
Tietysti me kaikki kiitoksen annamme tälle Pohjanmaan miehelle, joka oli nähnyt vaivaa ja kuljettanut palkinnot Pohjanmaalle saakka ja vielä arvostamme sitä, että hän halusi nyt luovuttaa ne meille. Olisivathan ne palkinnot muutoin joutuneet paljon kauemmaksi, josta ei olisi koskaan ollut paluuta, tai palaneet sitten talon mukana.

Jos oli tämän hiihtäjän matka pitkä, ei lasketa matkaa kilometreissä, vaan vuosissa, joita kertyi 32 vuotta, niin paljon olivat hiihtovälineetkin kuluneet. Valkoinen hanki kellon päällä, missä mies hiihteli, oli kulunut pois, toinen sauvakin hukkunut ladun varteen.

Kello hiihtäjän alla ei enää käynyt aikaa, mutta asia oli kumminakin niin paljon mukana, että kellonkin sai näyttämään pysähdyksissä olevaa aikaa.

Toisen sauvan oli hiihtäjän pelastaja tehnyt rautalangasta, joten hiihtäjän varusteet olivat jälleen kaikki koossa.

Ajan hammas oli iskenyt myös pokaaleihin, mutta puhdistuksen jälkeen niitä löytyivät edellä mainitut tekstit ja vuosiluvut. Keskustelimme myöskin siitä, olisiko mitään mahdollisuutta käyttää näitä palkintoja vielä urheilun hyväksi, mutta tulimme siihen tulokseen, että koska nämä on näinkin

Lääninrovasti Arvo Liesmaa in memoriam

Matkasi kauniista Karjalasta viime lepoosi Vantaan kaupungin Pyhän Laurin kirkon kalmistossa liittyi läheisesti isänmaamme lähistorian vaikeisiin vuosiin. Sait-han jakaa perheesi kanssa karjalaisten evakkotien ilot ja surut.

Palveltuasi mm. Urjalassa kymmenen vuotta löysit työkentän Helsingin pitäjässä, sen ensimmäisenä suomenkielisenä kirkkoherana. Tässä tehtävässä palvelit, kunnes vaikea sairaus mursi voimasi.

Helsingin pitäjässä seurakuntalaistesi kanssa sait noina kolmenatoista vuotena kokea valtavan yhteiskuntaamme koskevan murroksen, jonka veroista tuskin muualla on koskaan niin voimakkaana koettu. Vanha, hiljainen, perinnerikas maanviljelyskulttuuri

paljon kärsineet matkalla, ei enää hiihdätetä maratonhiihtäjää.

Näin päätti tämä jo vanha kilpailija raskaan 30 vuotta kestäneen kilpailunsa maaliin Lempäälässä.

Nyt Hänet on asetettu kunnia-paikalle Kuismien arvokkaaseen palkintokaappiin ja myös mukanaan tuomat pokaalit.

Eino Koiranen

riseutu alkoi rajusti teollistua ja kaupungistua. Sadat tehtaat, liikennelaitokset, suuret asumalähiöt ja leveät valtaväylät alkoivat valata tilaa vainioilta ja metsiltä. Kymmenet tuhannet ihmiset eri puolelta Suomea tulivat seurakuntaasi etsimään uusia elinmahdollisuuksia.

Vastuusi ja velvollisuutesi myös ruotsin- ja suomenkielisten seurakuntien yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajana, seudun lääninrovastina ja lukemattomissa muissa luottamustehtävissä kasvoivat sanomattomasti. Jouduit olemaan mukana valtavassa rakennusohjelmassa, jonka tuloksena oli kuusi uutta kirkkoa kahden entisen lisäksi, joukko muita työpisteitä ja myös kaunis leirikeskus. Entä miten paljon vaativatkaan voimia seurakunta- ja rovastikuntajaot. Eräs mieliteemasasi oli Vapahtajan sana: "Eloa on paljon, mutta työmiehiä vähän." Tehtäväsi oli myös huolehtia uudesta työvoimasta.

Vaikea oli sivullisen ymmärtää työtaakkasi painoa, tahdoit aina olla iloisena ja reippaana tehtävissäsi, monesti huumoriakin viljellen. Iloitsit perheesi, ystäväsi, uskollisten luottamusmiestesi ja hil-

jaa uurastavien maallikkojesi rakkaudesta ja rohkaisusta. Näit heidät kerallasi palvelijoina. Vielä sairastuoteellasi opetit puolisisi kanssa meille huolenpitoa ja kiittolisuutta vaivojenkin keskellä. Pääsit adventtina odottamaan Jeesuksen tulemuksen täyttymystä. — J. L.

Lääninrovasti Arvo Liesmaa syntyi 15.10.1906 Käkisalmissa, kuoli 1.12.1974 Helsingissä. Hän oli Sakkolan kappalaisena v. 1933—40 ja sitä ennen v.t. kirkkoherrana.

KUOLLEITA

Matti Kuuppo synt. 21.9.1899 Sakkolan Volossulassa, kuoli 1.12.1974 Tampereen keskussairaalassa. Viimeinen kotipaikka Lempäälän Lippo. Maanviljelijä Matti Kuuppo

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

oli jo tasamaakaudella Viipurin piirin parhaita hiihtäjiä. Hän saavutti Viipurin piirin mestaruuden 30 km hiihdossa v. 1922 ja voitti myös Käkisalmen Sanomien kiertopalkinnon omakseen.

Eemil Kuisma synt. 10.8.1900 Sakkolan Haitemaassa, kuoli 27.11.1974 kotonaan Lempäälän Lastusissa. Hän oli jo Sakkolassa jäsenenä verolautakunnassa. Lempäälän kun-

nanvaltuuston ja kunnanhallituksen jäsen hän oli vuosikymmeniä. Eemil Kuisma oli myös Suvanto-säätiön tilintarkastaja. Hän oli tunnettu kilpahiihtäjä ja kuului kahden vuosikymmenen ajan Suomen kilpahiihtäjien parhaimmistoon. Hän voitti jo 18 vuotiaana Käkisalmen hiihtojen 30 km kilpailun ja osallistui myös Salpausselän kisoihin, joissa menestyi huomattavan hyvin, yltäen palkinnoille saakka.

Matti Kallonen synt. 18.5.1902 Sakkolassa, kuoli 2.12.1974 Vammalan aluesairaalassa. Siunaus toimitettiin 21.12.1974 Punkalaitumen kirkossa.

Elina Vuorinen, o.s. Käppi, synt. Kiviniemessä 6.2.1905 ja hänen lapsenlapsensa 5-vuotias poika Herman Vuorinen kuolivat järkyttävällä tavalla auto-onnettomuudessa 10.1.1975 Viialassa.

Elina Vuorinen oli ennenkaikkea kodin ihminen. Maalaistalon emäntänä ja suuren perheen äitinä hänen tehtävänsä oli mittaamaton. Ahkeruudella ja rakkaudella hän palveli lähimmäisiään, sekä osoitti ystävällisyyttä kaikkia lähimmäisiään kohtaan.

Kiviniemen Marttoihin hän kuului vuosikymmenet toimivana jäsenenä. Hän oli johtokunnassa koko Viialas-

sa oloajan ja seuran varapuheenjohtajana myöskin pitemmän aikaa.

T. S.

Selma Pekkanen ent. Kallonen o.s. Pekkanen synt. 19.4.1907 Sakkolassa, kuoli 5.12.1974 Tampereen keskussairaalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Riiska. Viimeinen kotipaikka Lempäälän Hakkari.

Alma Iitti o.s. Pulakka synt. 22.7.1913 Sakkolassa, kuoli 26.12.1974 Helsingissä.

Jaakko Käppi synt. 8.11.1913

Sakkolassa, kuoli 27.12.1974 Valkeakosken sairaalassa. Ent. kotikylä Sakkolan Kiviniemi. Viimeinen kotipaikka Lempäälän Kulju.

Aino Maria Kiljunen o.s. Riikonen synt. 11.2.1925 Sakkolassa, kuoli 27.11.1974 Tampereen keskussairaalassa. Ent. kotikylä Sakkolan Haitemaa. Viimeinen kotipaikka Lempäälän Hakkari.

Matti Kyllästinen syntyi 4.6.1896 Sakkolan Volossulassa, kuoli 9.8.1974 Valkealassa.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

85 VUOTTA täytti 22.1.1975 Aune Sipiläinen Pirkkalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Sipilänmäki. Hän on vielä hyvissä voimissa.

80 VUOTTA täyttää 7.3.1975 emäntä Helena Naskali o.s. Kallonen Hattulan Ilamossa. Entinen kotikylä Sakkolan Lapinlahti.

75 VUOTTA täytti 15.12.1974 Ida

70 VUOTTA täytti 24.11.1974 Emma Nuora o.s. Naskali. Hän on syntynyt Sakkolan Lapinlahdessa. Viimeinen kotikylä Raudun Raudunkylä. Nykyinen kotipaikka Helsinki.

70 VUOTTA täytti 2.12.1974 Iida Kiiski o.s. Repo Huittisissa. Entinen kotikylä Sakkolan Vilakkala.

70 VUOTTA täytti 25.12.1974 Väinö Javanainen Joutsenon Ahvenlammella. Entinen kotikylä Sakkolan Räihänranta.

"Kaksoissyntymäpäivät" vietettiin 1.1.1975 Ruoveden Jäminkipohjassa, kun Anna-Maria Makkarä täytti 75 vuotta ja veljensä Juho Makkarä täytti 70 vuotta. Entinen kotikylä Sakkolan Volossula. Talvisodan ErP 6:n khr-osaston aseveljet kävivät onnittelemassa reipasta aseveljeään.

70 VUOTTA täytti 2.1.1975 Alma Kallonen o.s. Ikävalko. Entinen kotipaikka Sakkolan Lapinlahti, asunut kauan Viialassa. Nykyinen kotipaikka Toijala.

70 VUOTTA täytti 27.1.1975 Maria Holttinen o.s. Naskali. Syntymäpaikka Sakkolan Haitemaa. Nykyinen asunipaikka Viiala. Ottaa innokkaasti osaa karjalaiseen järjes-

Myllö o.s. Nalli Pirkkalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Hovinkylä.

75 VUOTTA täytti 7.1.1975 Alma Jortikka o.s. Repo Huittisissa. Entinen kotikylä Sakkolan Kaarnajoki.

tötyöhön, marttatyöhön ja Karjala-seuran toimintaan.

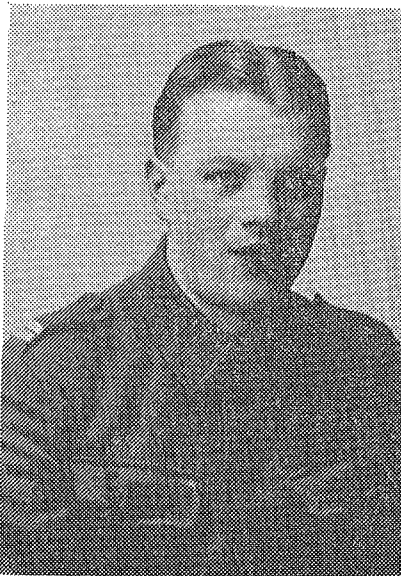
60 VUOTTA täytti 14. 12. 1974 Maria Kutilainen Helsingissä. Entinen kotikylä Sakkolan Petäjäjärvi.

60 VUOTTA täytti 15. 12. 1974 Vaino Tikka Vammalassa. Hän on muuttanut Sakkolasta.

60 VUOTTA täytti 7. 1. 1975 Vilho Kurikka Vesilahden Harviassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjäjärvellä. Osallittutuaan talvisotaan hän jäi puolustusvoimien palvelukseen kanta-alipseerina palvelleen vuoteen 1946. Sotilasarvo ylivääpeli. Nykyisellä kotipaikkakunnallaan on maanviljelijänä.

60 VUOTTA täytti 8. 1. 1975 emäntä Saima Korkka o.s. Kurppa Punkalaitumen Kannastossa. Hän on syntynyt Uudellakirkolla. Entinen kotikylä Sakkolan Arkuntanhua. On innokkaasti mukana Karjala-seura toiminnassa.

60 VUOTTA täytti 23. 1. 1975 kirvesmies Toivo Rintamaa Tam-

pereellä. Entinen kotikylä Sakkolan Karhola. Hän osallistui molempiin sotiin, palaten sieltä kersantin arvoisena.

50 VUOTTA täytti 2. 11. 1974 Aaro Koppanen Kangasalan Suoramassa. Hän on Albert Koppasen poika Sakkolan Haparaisista.

JUTUN JUURTA SUVANNON RUOKO-RANNOISTA

Kun tarkasti seurailee luontoa ja siinä ilmenevää monipuolista kasvillisuutta, niin tulee siihen tulokseen, että rikas vaihteleva on maailma, joka on asuttavaksemme annettu. Usein luonossa samoillesa joutuu ihmetellen kysymään, mistä ja miten kasvierikoisuudet ovat kasvupaikalleen kulkeutuneet? — Tulee mieleen sellainenkin vertaus, että nämä kasvit ovat niinkuin me karjalaiset joutuneet vieraaseen ympäristöön ja erottuvat kiintoisalla ja elämän kauneut-rikastuttavalla tavalla elinympäristöään. Eroa on vain siinä, että me "evakot" tiedämme omat kulkureittimme, mutta kasvien kulkuvaiheet jäävät usein pelkkien arvailujen varaan.

Meille Suvannon seudulla kasvaneille on jäänyt mieleen monia erikoisia kasveja ja puita, joita tavattiin Suvannon rannoilla ja entisillä Suvannon rantapenkereillä. Vesi lienee kuljettanut puiden siemeniä, jotka sitten veden laskies-ja juurtuivat muhevaan rantamaahan. Lehmuksia, jalavia ja pähkinnäpensaita kasvoi mäkien ritneillä, jotka oletettavasti olivat olleet Suvannon rantapenkereinä.

Minulle, joka jo lapsuuteni ja osan hehkeää nuoruuttani tähyilin

Suvannon siintävää selkää, on jäänyt erikoisena kasvina mieleen ruoko, jota kasvoi toisin paikoin Suvannon rantavesissä. Ruokoa kasvoi järven vesirajasta "vonkan penkereeseen" asti tiheänä "ruuvikona" sellaisilla rannoilla, joissa ei ollut hiekkapohjaa. Pituutta kasvulla oli noin 3 metriä. Kalat viihtyivät mainiosti rannan ruokometsässä. Hyvä oli onkijan "ruuvikon" suojassa kalastaa ja kutuaikana kalasaalis oli runsas ruokorantojen katiskoissa. Kalojen runsautta osoittaa sekin, että nuotantähtäjä liikkuivat kahlailien rantoja. Uimarannoiksi tällaisista rannoista ei ollut muuta kuin paremman puutteessa. Tosin erikoisuutena ruokorannoilla uijat saivat "komustaa" simpukoita, kun menivät tarpeeksi syvälle.

"Vonkan penkereen" reunalla asusti simpukoita, joita varpailla sai noukituksi ylös. Vaarallista huvia se oli uimataidottomalle, sillä vaarana oli horjahtaminen "vonkkaan", hukkumaveteen. Helmiä ei näissä järvisimpukoissa ollut, kuten oli Riiskanjoen simpukoissa, joista oli kerran löydetty hyvin arvokas helmi.

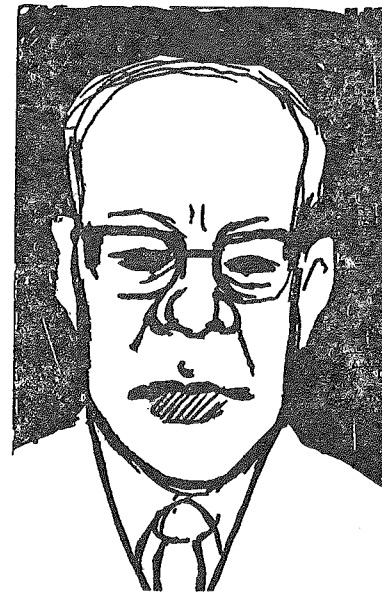
Ruokoa kasvavasta rannasta oli taloudellista hyötyä. Ruot

MYYTÄVÄNÄ

Sakkola-viirejä jälleen saatavana Lempäälän—Viialan osuuspankista, 37500 Lempäälä, hintaan 26 mk kappale. Lisäksi lähetyskulut postissa tilattuna.

Suvanto-säätiö

Suvanto-Säätiö ottaa mielihyvällä vastaan lahjoituksia.

Toimituksen tuoli

Nyt alkanut vuosi on Suvannon Seudun 18 ilmestymisvuosi. Ensimmäinen numero jaettiin 1957 ja painos oli 400 kappaletta. Nyt toivon tilausten määrän hipovan kah-tahuhatta. Suurin "harmi" jälleen on kirjoitusten vähäinen määrä seuraavia numeroita ajatellen. Jälleen kerran toivon jokaisen ystävämmä lähettävän kynäilynsä tuotteet toimitukseen ensi tilassa.

Joka kirjoittaa saa myös täyden vapauden "ärhentelyyn", voi täysin purkaa henkistä painettaan, jopa lehden palstoilla. Minä en ole suuttuvaa sorttia. Tässä harras-

kelpasivat lehmien rehuksi, jos ne aikaisin niitti. Niitto oli vaikeaa veneestä käsin tehtynä. Ruon korsi oli kova jos se pääsi täyteen kasvuun. Silloin se oli niitettävä viikatteella ja uitettava rantaan. Ruon kukista sai tyynyjen täytettä ja valikoimalla korsiä voi niistä tehdä vaikkapa jouluhimme-lin.

tus-alalla, tämä ei ole vähäisesti-kään ammattia, on oppiminen kes-tämään kiitosta kuin "puhuttelua-kin" ja kun tähtä kypsyä sen pää taipuu alas, muutoin on sato kel-votonta hulettä.

Naapurilehden toimittaja, minua etevämpi ja koulutumpi, on esit-tänyt ajatuksenaan, että hän pel-kää ja toivoo samalla sielussaan ymmärtämystä. Näin on tosiaan asia. Minäkin jännitän jokaista numeroa mitä ja kuka, mistä ja kusta mitäkin ajattelee. Lähes jo-ka numerosta joku ystävä ottaa nokkaansa ja toiset ovat huumori-mielellä.

Lehden teko nykyisistä tekotar-peista ja rahavaroilla on melko "kiinalaista" työtä. Eihän ihmi-nenkään valokuvassa ja aivan "fil-missä" tee samaa vaikutusta toi-seen. Käsikirjoituskin voi näyttää vähemmän sopivalta ja sen lukijat ottavat myönteisesti. Hyvältä vai-kuttava teksti taas voi suututtaa suuresti?

Viime vuosi oli kirjoitusten saannin puolesta melko hyvä. Elsa Taurainen, Lauri Pitkänen, Au-gusti Kiuru ja Juho Kurikka liene-vät olleet työteliämpiä. Myös Keski-Suomen Sakkola-seuran seu-ralehdet ovat olleet käytettävissä. Helsinki on entiseen verrattuna hiukan pihistänyt. En tiedä miksi? Myös Suvannon Seudun tilaus on tärkeä, sillä jokainen tilaus on meille hyvin tärkeä juuri taloudel-lisesti. Olen nyt karsinut lehden postituksen niiltä jotka eivät ole

Karjalaiset!

Viime vuoden joulukuussa sai Karjalan heimo vastaanottaa mur-heelisen viestin: taiteilija Kaste-helmi Karjalainen oli siirtynyt ajasta ikuisuuteen. Tämä tieto tuli meille kaikille tyrmistytävänä uutisena, olihan hän kuluneen ke-sän aikana vielä esiintynyt monis-sa karjalaisissa tilaisuuksissa, ter-veenä ja elinvoimaisena.

Kastehelmi Karjalaisen poisme-no on kaikkialla heimomme kes-kuudessa tunnettu kipeänä mene-tyksenä. Olihan hän vuosikymme-nien aikana esiintynyt tuhansissa tilaisuuksissa maamme eri puolilla ja tullut siten meille karjalaisile läheiseksi ja rakkaaksi. Kuinka usein hän sytyttävällä taiteellaan sai mieleemme herkistymään, jopa kyyneliin saakka, tai hersyvällä huumorillaan iloitsemaan sydä-memme pohjasta. Suuri taiteilija, suuri ja lämmänsydäminen ihmi-nen, ennen kaikkea heimomme vanhusten ymmärtäjä ja ystävä on poistunut keskuudestamme jättäen jälkeensä aukon, jota ku-kaan ei pysty tällä hetkellä täyt-tämään.

Kun Kastehelmi Karjalainen siu-nattiin hiljaisuudessa ikiuneensa, heräsi niiden hänen ystäviensä keskuudessa, joilla oli tilaisuus saattaa hänet viime lepoon, ajatus muistokiven pystyttämistä hä-nen haudalleen. Tätä asiaa on edel-leen kehitelty ja niinpä taiteilija, kuvanveistäjä Nina Sailo onkin tehnyt siitä luonnoksen, Kastehel-mi Karjalaisen vielä eläessä lau-suman toivomuksen mukaisena.

Jotta tämä muistomerkki voitai-

pariin vuoteen ottaneet yhteyttä. Kaikki palaa ennalleen tilauksen myötä. Puuttuvia numeroita on valmiina lähtöön. Hyvää yhteistoi-mintaa toivoo toimittaja.

E. T.

siin jo ensi keväänä saada paljastetuksi, on asiaa ajamaan valittu toimikunta, jossa myös Karjalan Liitto ja Karjalaisten Vanhusten Tuki ovat edustettuina, päättänyt toimeenpanna rahakeräyksen, joka kohdistetaan niin karjalaisiin järjestöihin, kuin myös yksityisiin henkilöihin. Toimikunta toivoo mitä hartaimmin, että me karjalaiset, jotka olemme saaneet vuosikymmenien aikana nauttia Kastehelmi Karjalaisen sykehdyttävästä ja ihmisläheisestä taiteesta, merkittävimmän ropomme nyt alkuun pantavalle keräykselle.

Kertokoon suuren taiteilijan, suuren karjalaisen tyttären viimeiselle leposijalle pystytettävä muistomerkki siitä ihailusta ja kiittolisuudesta, jota heimomme tuntee hänen mittavaa elämäntyötään kohtaan.

Karjalan Liitto ry
Karjalaisten Vanhusten Tuki ry
Kastehelmi Karjalaisen
Museokivitoimikunta
Paavo Suoninen
Puheenjohtaja
Pauli Talvio
Sihteeri-rahastonhoitaja

Mahdolliset lahjoitukset pyydetään ystävällisesti merkitsemään maaliskuun loppuun mennessä taiteilija Kastehelmi Karjalaisen muistokivitalille joko pankkisiirtona: Osuuspankki Rauma, tai posti-siirtona tilille n:o 117665-8.

Linnanniemen kiinteistö- ja asunnonvälitys

Birger-Jaarlinkatu 21 B
Hämeenlinna - Puh. 23 739

Myö käytti ulkomail

Mie tapasi täs erriän päin tutu...miehe sielt Sakkolast, tuoltuolt Suvantuo. Meil ol kaskuumista jos kui paljo, enimmäksie neol niitä Sakkola männeitä asjoi. Hiä kysy siin sivus, et ku sie reissoat kesäisi nii paljo, ni uot sie käynt Vennäil ja "Pietäris"? Uoha mie käynt kaks kertoa. Ens kerra käin omal autol ja viimokesän onnikka-kyvis.

Kuulaha nyt, mie kerronki siul täst viimokertasest Pietärin matkast.

Se ol mänkesän heinäkuus ko tiält läks linja-auto turisti-matkal Pietärii, vaikka se se nyt onki jo Leningrad.

Auto läks iha täst mei kot-nurkalt ja ihmisii siit kerätti kyytti pitki matkoa ja kohtsillii ol auto täys.

Tälläsi matkalaisii jotkut kutsuu "votkaturistiloiks" ja eiköhä ne niitä uokkii?

Lähtiis ol aika hiljaista istuu autos, ko vettä sato ku soavist koatais ja viel vähä enemmäkkii! Mut lahest lähtiis ilmakii kirkastu ja nii kirkastu matkalaisii mielalakii, ku ol niitä evvätäkii keral.

Siitko aletti tulla lähel rajioa, ni kaik ol hiljoa, ei laulettu eikä muutekoa pörhist, sil jokahista jännitti ja enskertaalaisii viel enemmä.

Hyviihä Suome-tullis män, mut mite männyö Vennäi-tullis, et ottoatko hyö meijät kaik vastoa. Hyvästähä se käi, kaik kelvattii, yks kaver joutu voa käymiä tullin peräkammaris, mut kohta hiäkii piäs mei keral.

Nyt matkattii koht Viipurii ja alko kuuluu tuas lauluuki, mut ei se olt pitkäaikaista, ko Kivisillal ol toas kirjavariuku ies. Täst piästii lävitse ko kuljettaja näytti paperi.

Siinhä sie uot Viipur! Tuos uot Monrepuokii! Vieläk hiä Väinämöine soittanuo siel kive piäl kanheltoa? Kivesthä ol Takane teht sen Väinämöisenkii. Kyl se monrepuos ol sorja paikka! Viipuri linna ol paikalloa, mut liek hänes enniä ilo nii irralloa.

Torkkel Nuutinpoika ol lähtent nostelemmoa, mihi lie joutunt. Pois ol lähtent Pietari Braaheki siit Tervaniemeharjult. Mut mukava ol männä körötellä tuttu Salakkalahe kattuu asemal. Ai se asema, millane se ol? Nii no olha se sellane, ei se olt läheskiä sellane ko entine, niikois olt vähä pienempkii.

Siel vaihettii jonkiiverra Vennäi rahhoa ja siit kiiriest siihe "Berozka+souvenirs" -nimisie puotii, sielt sai vojoa ja vaik mitä juomii ja kui paljo vua Suome-ralah, eikä olt kallista.

Siit myö lähettiiki käretelemeä Repolakattuu ja siit Kannaksekatuu pitki kohte Leningrattii. Kyl nyt alko matka luistoa, lauletti koko matka, tul laulettuu kaik laulut! Ja osattii kaik värssyt jokka laulust.

Siehä muistat hyvi et mie ajoin sitä Viipuri—Kivinieme välillä joka päivä, ni mie tunsii paikat hyväst ja viel paljo ihmisiiki ketä kulki miu kanssai autos. Ol meärä et mie selosta niitä Kannakse kyllii minkä sivutse ajetoa, mut eihä siit mittiiä tult, mie en soant iäntäi kuuluvii, ku laulu ol nii ihmekova.

Illasuu tultii sit sinne yöpaikka Reponuo, entisee Kuokkalaa. Sielhä viel erriät jatko juhlimista vissii koko yön. Sattuha siel pienii vahinkoi mei porukal. Yheltkii nätilt tytölt taittu käs, tais halata Vennäi poikoa nii rajust ja olha niitä muitakii pienii kommelluksii,

mut mitä niist, sattuuha niitä ko kerra reisul olloa.

Siit oamul lähetti katsomoa Leningradin kaupunki, paljo jäi pois, ku kelhiä kivist piätä, kel mitäkii kohtoa pakotti. Mut myö virkeimät, myö mäntii. Meitä tul opastammoa nätti tyttö. Sano olevoase enskertaalaine opastamas ja selitti, et hiä on syntysijiiä Petroskoist. Hiä olkii napakka tyttö. Mie sain ottoa hänest valokuvankii yhe hämelinnalaise rouva kans. Se päivä män oikie rattosast. Siint ois kyl paljokii hoastamista, mut pittiä jättii toisiekertoa, jot on siitkii asjoi.

Kolmanten päivän käytti Pietarhoviis, kyl siel on paljo katsomista. Ol kultasii patsaita, voa liek hyö olliet muutako kullal moalattui nii komijaks, miä jä tiije! Pois tulles mäntii siihe suurie hotelli Europoa ja tilattii ruoka, meitä ol enniä kaksikymment, toist ollit väsyniet. Se ol oikie sellane kansainväline ens-luoka hotelli ja hinnat sen mukaset. Mut käytyyhä tul.

Neljänten päivän lähetti kottii päi. Käytti viel Terjuoje rannas katsomas merta, ei se kuule, uo sellane ko ol enne, ei olt muita ko myö! Mis lie olliet päiväpaistattajat, vaik ol oikei lämmi ilma? Muistu mielle ku enne käytti siel uimas, nii siel ol kansoa kaikilt moailma kolkilt. Olo tuntu nyt joteki nii haikijalt.

Siit tultiiki tuos Viipurii, vaik vähä hiljasemmal iänel. Tiäl Viipuris mie kysyin mei autokuskilt, joka ol oikei mukava mies, eikä taint sellasii ko hermoi ollakoa, et oltais Viipuris ies kolme tuntii, jot mie käisi katselemas tuttui paiko. Se sopi hänel, vaik ei kaik tois olliet iha sammoo mieltä. Tiä se olki miul elämys, justiiiko ois tult hyvä tuttava luokse vieroaks ja olha siel tuttui montaki. Ol se Mäntyse hirvkii ja Espilä-puistos se sokija poika joka on koiras kans. Ja siit se Espilä puistos ne penkit

Sakkolan suuret ja pienet pedot

Elettiin 1920-lukua ja oli ihana kesäaamu kun Pekko taluttaen kuljetti kahta eläintään niittylaitumelle ja silloin sattui omalaatuisista kujeistaan ja huumoristaan tunnettu naapurin Matti tulemaan vastaan. Matti kovasti ihmettelemään naapurinsa aamutouhua: — Miten sinä uskallat kuljettaa eläimet laitumelle, kun meiltä juuri viime yönä Susi söi lamasta ja varjella piti kovasti ettei repinyt tyttöjäkin. — Ihanko totta, ihmetteli Pekko.

— Ihan varmasti, hyvä että yhteen tyytyikään.

— No johan on jottai, miepäns vienki eläimet kotiin ja laitan oven lukkoon. Mansikkia ei susille syötetä.

Eikä susi juttu ollutkaan peräton. Tosiaan susi kävi kylässä aterialla, jopa halaili tyttöjäkin. Su-

mis kaheksantoiskesäsen Allin kanssa haaveiltiin. Kauppatori, Pyörijätorni, Punaselähtietori josta aina sai ostaa jotakin pikku-tavaraa. Juutalaisten omistamat myymäläkojut joissa oli ennen hauska ostoksista tinkiä. Tämä kaikki toi mieleen sen ajan, joka on kulkenut ohi kuin taivaalla pilvi, joka aika ei koskaan palaa.

Auton lähtöaika alko olla jo käsilillä. Palasin sekavin, kaihoisin tuntein asemalle, jossa toiset jo harmistuneita uottelivat. Mutta olivat hekin tällä väli käyneet Beriozkassa.

Matkasta jäi allekirjoittaneen mieleen leijaillemaan haikaa muistojen pilvi joka hajaantuuko koskaan?

Matti Ville

den kotipaikka oli Metsäpirtti ja arvonsa aluepäällikkö.

Eikä sekään "susi" jonka jäljet näkyivät joskus Petäjäjärven—Peräkorven välisellä maantiellä ollut kovin raatelevaa lajia, vaan tyytyi yhteen Tyyne-nimiseen tyttöön. Jäljet tosin olivat piikkarien jäljet, jotka kansanmiehet suden jäljiksi tulkitsivat.

Oikeat nelijalkaiset sudet hävitettiin jo viime vuosisadalla, joskin viimeiset melko vuosisadan lopulla. Vielä 1870-luvulla oli Sakkolassa susi pesivänä. Isoisäni kertoi veljensä kanssa kaivaneensa suden pesän Väärämäenharjun maastosta. Kun he olivat palanneet ja ruokailemassa näkivät ikkunasta emo-suden seuranneen heitä kotiin saakka. — Simo-veikko 'hyppäsi' ottamaan pyssyn 'huoneesta' (aitasta) mutta susi käsitti ihmisen voittaneen ja lähti turvallisemmille maisemille.

Lampaat ja vasikat olivat tietysti kesällä suuressa vaarassa ja koirat katosivat talvisin. Kerrotaan suden tulleen koiraa tavoitellessaan jopa eteiseen pakenevan koiran perästä ja kun ovet olivat vanhaan aikaan kaksi osaiset jäi susi lopullisesti loukkuun. Kaikissa vanhoissa tuvista olikin avattava luukku seinässä joka toimi paitsi ilmaventtiilinä myös suden ampuma-aukkona.

Lypsykarjaa paimennettiin oikein miesvoimin ja näin varjeltiin eläimet sudelta.

Hevoset ja emakot porsaineen, sekä karjutkin mukana, kulkivat metsälaitumella, mutta näillä ei ollut juuri vaaraa. Sillä yhteisvoima on valtava myös susiakin vastaan. Kun lähestyvä susi huomattiin.

tiin laumassa tehtiin täyshälytys ja varsat suojattiin vahvimman ruunan vatsan alle. Toiset hevoset asettuivat ympärille ja olivat loppuun saakka valmiit antamaan tainnuttavia potkuja ja puremalla puolustivat varsoja ja omaa turvallisuuttaan. Suomalainen hevonen polveutuu Eurooppalaisesta metsähevosesta joka aina kävi oteluun eikä turvautunut pakoon niinkuin aron lämminveriset veljensä. Sika-lauma suojasi porsaait lauman keskelle ja kun hälytyskiljunta kuului koko lauma hyökkäsi suu vaahdossa röhisten apuun ja silloin oli yksin metsästävän isänsuden paettava, muutoin susi revittiin ja tehtiin ateriaksi! Näin on minulle vanhemmat, tapaukset nähneet, miehet kertoneet.

Sakkolan viimeinen karhu ärjäsi niin, että Kaapron Matti katsoi terveelliseksi kiivetä Kal'ojan-niityn ladon katolle. Kun Karhu ei seurannut perästä, vaan vislaili ja äyski ruokaillessaan uskalsi Matti mennä herättämään tunnetun metsästäjän Teppa Loposen, mutta Teppa oli arka, ei uskaltanut lähteä karhun kanssa voittosille. Jänis meni housuun Harttiinin Konsaltakin. Tämän karhun joku Petäjärven mies kyllä ampui myöhemmin Loskenkorvesta.

Aina talvisotaan saakka eleli Kannaksella pieni ilveskanta, joka asui pesivänä Lumisuon eteläpuolella, mutta talvisin kävi verottamassa rajapitäjien erittäin runsasta metsä- ja rusakkojäniskantaa. Ilves oli täällä silloin rauhoittamaton ja täysin turvaton. Yhtä ilvestä jäljitettiin Kivennavan miestien ajossa Kivennavalta läpi Valkjärven pitäjän, "Artin"-sillasta yli Saijejoen Sakkolan puolelle saakka. Täällä väsynyt ilves suunnisti suoraan Röykkylänkylän maille ja Käkisalmen sanomien Viikon viestiin tehtiin värssy: — Sulo Nuora ampuissansa käytti kättä tarkkaa,

- ★ *Hiihto-
välineet,*
- ★ *kelkat ja*
- ★ *kalastus-
välineet
edullisesti*

Lempäälän Pyörä

PUH. 74 02 86

nytpä ilves hälle tuottaa monen monta markkaa.

Kivennappoiset saivat lähteä koitiin ilman saalista. Lienevät olleet samoja veljeksiä jotka markkinoilla painivat karhun kanssa ja näyttivät "susilvestä".

Ilvestä yleisempi turkiseläin oli saukka, saukkolaisittain sanottuna saarva, joita oli melko runsaasti vanhaan aikaan ja v 1943 näin Saarniaisten kosken kivillä ja rannoilla runsaammin saukkojen aterian tähteitä kuin koskaan elämäni aikana. Välillä, 1920—30-luvulla, "Asettaja-ukon pojat" metsästivät saukot hyvin vähiin. Kun joen rannalla saukon jäljet huomattiin seurattiin niitä yöpymispaikkaan saakka ja seuraavana yönä oltiin lumipuvut päällä molemmilla suunnissa kytäämässä. Saalis oli melko varma, sillä saukko kuuluu näätäeläimiin, jolta

puuttui koiran suvun vaistot ja varovaisuus. Kerran Antti Paukku sai, sähkövaloa apunaan käyttäen, pamautettua saukkoa seipäälläkin.

Saarva eli saukko oli paksussa lumessa hyvin avuton kulkiija, jonka hyvä suksimies helposti saavutti jos lähti, niinkuin teki, matkamaan joelta toiselle. Keväthangel-la oli taas erittäin hyvä liukuja kuin olisi sillä ollut luistimet alla. Vedessä saukka oli vaikea metsästettävä ja tuhosi kalaa paljon, tapasin itsekin n. 2 kiloisen taimen jota oli vain puremalla niskaan tainnutettu ja jätetty rannalle syömättä.

Näätää, tuota kertomusten kultarintaa, on tavattu viimeksi tämän vuosisadan alussa jolloin sitä kyllä kannatti jäljittää, sillä sillä oli huomattava arvo tutkiksena. Tarkkaälyinen piti metsästäjänä olla kun seurasi "puitavaa" näätää sillä kulun merkinä oli vain puista varisseet karikkeet, koska näätä karttoi aukeita paikkoja. Jos kärsivällisyyttä metsästäjällä riitti löytyi näätä joko palokärjen tai oravan pesästä, hätätilanteessa voi turvautua risukasaankin. Nykyisin on koko Suomen näätäkanta kovasti runsastunut ja tavattaneen myös entisessä Sakkolassa.

Näädän serkku hilleri, kansanomaisesti horkaksi nimitetty, oli erittäin yleinen Sakkolassa ja melko arvokas saalis. Ollikaisen veljekset maksoivat 1930-luvulla 60 markkaa kappaleesta, mikä oli todellinen arvo, ei ole minun tiedoksani. Siellä olikin hillerillä lokotavat: Satojen latojen alla oli tuhansia hiiriä ja jos hiiret väheni niin myllyllä rotat kyllä riittivät. Niitä myllyllä asuvat hillerit pyydystivät jopa päiväsaikaankin. Hilleri kalasti myös lähteistä ja joesta, jossa etenkin kömpelö ja puolisokea made oli sille helppo saalis.

Hilleri kilpaili karpän ja lumi-

kon kanssa samoista metsästysalueista ja heikompana karpä ja lumikko jäivät huonommalle puolelle. Karpä kyllä näyttäytyi joskun päivisin, mutta väisti ihmisen, mutta ahdistettu poika-hilleri kävi kiinni kinttuun ja emo-hilleri hyökkäsi pelotta koirankin kimp-puun. Kettua oli joskus hyvinkin runsaasti, etenkin jatkosodan aikana oli kettuja "joka paikka täynnä", ajoittain taas kettu metsästettiin hyvin vähiin. Ajometsästys ja haaskalta ampuminen ei kovin paljon kantaa vähentänyt, mutta yleinen myrkkypyynti ja ketun pesästä kaivaminen oli kantaa vähentävää.

Kun ketun pesä kaivettiin siinä tuli joskus kovakin kiire, Matti yritti pitää ketusta karvoista kiinni ja mikko yritti kaikin voimin ylös usein siinä onnistuenkin. Kerran ukot kaivoivat ketun pesän ja sattuivat taas aivan pesän kohtaan ja hätäantynyt kettu alkoi pyöriä pesässä kuin väkkärä. Ville sanoi: — Uottela kun minä pamautan, niin kyllä tokenet. Kun pyssy jysähti niin samassa ampaisi mikko ylös aukosta ja suoraan meni kuin lentäen metsään, vain tuuheaa häntää köykäisempänä.

Olihan siellä mäyriäkin, sanottiin metsäsika, näillä ei ollut paljon turkisarvoa, joskin nahkaruk-kasia lienee mäyrännahasta neulottu. Muutoin melko harmiton otus, mutta söi syksyisin kaurantähkiä ja lakosi viljaa.

Tässä on muistinvaraisesti kerrottua sakkolaisista pedoista. Nykyisin Kannaksen eläimistöön kuuluu myös supi, joka on viime vuosina levinnyt aina Länsi-Suomeen saakka. Länneistä leviävä minkki ei liene vielä Kannakselle ehtinyt, mutta kyllä esteettä pitkin rannikkoa on sinne matkalla.

En ole vielä kertonut ajasta kun kieltolaki kumottiin silloin nimitäin suuresti yleistyi karhun kaa-

Laatutavaraa edullisesti

KAUPPAKUNTA

Tuotanto

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

PARHAAT KIITOKSENI

SUKULAISILLE SEKÄ
TUTTAVILLE KUN
MUISTITTE MINUA
85-VUOTISPÄIVÄNÄ.

MATTI KÄPPI
Äänekoski

VIHITTYJÄ

Avioliittoon vihittiin 7. 12. 1974 Lempäälän kirkossa Jouko Lampu ja Ritva Virtanen. Sulhasen vanhemmat Siiri ja Albert Lampu Sakkolan Petäjärveltä.

Hum.kand. tutkinnon on Turun yliopistossa suorittanut Pertti Lampu. Vanhemmat Siiri, o.s. Nuora ja edesmennyt Albert Lampu Sakkolan Petäjärveltä.

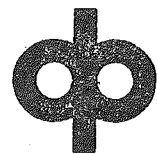
Insinööri valmistui 19. 12. 1974 Taisto Rintamaa Tampereen teknillisessä opistossa. Isä Toivo Rintamaa Sakkolan Karholasta.

to, mutta se yhtä nopeasti kiellettiin, ei liene pullokanta kestänyt liikaa verotusta, kun hintakin oli suhteellisesti halpa.

Lopuksi esitän ajatuksena, että leipäsuden rauhoitus on oikeaan osunut, mutta mielestäni verokarhut pääsevät liikaa liikkumaan, aivan kansan harmiksi saakka. Joten verokarhut voisi minun puolestani ottaa vaikka tarhaukseen ja päästää vain vähäinen määrä luontaisille laitumille.

V P

Elia Roivainen
Polvik. 3-A 1215-8
33100 TRE 10

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1975 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 12 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osui-
te 37370 Narva. Puhelin
931 - 734 843.

Postisiirtotili TA 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki 37370 Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Uno
Pulakka, Eero Koppanen ja
Väinö Kekki.

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

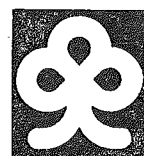
NYT SÄHKOLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKOLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKOURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 739 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvoo - palvelee

LEMPÄÄLÄN PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.